

1942 JAN. 10.

Valent V.

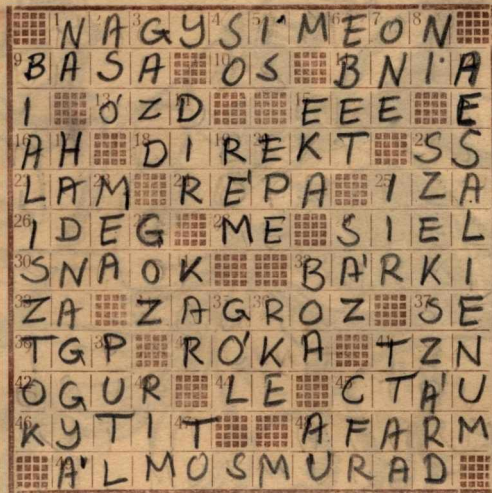
PATA3

אָפּן אַלעס

KERESZTREJTVÉNY

Scholtz Armand

10 pont

Vízszintes: 1. Híres bolgár cár volt. 2. Török katonai méltóság címe. 3. A száz latinul. 4. Román pénzegység betűi keverve. 5. Vasmű helye. 6. Azonos magánhangzók. 7. Sóhajtó szócska. 8. Közvetlen, egyenesen. 9. Azonos mássalhangzók. 10. Figyelmeztető szó. (Ékezet hiány.) 11. Takarmánynövény. 12. A Tisza egyik mellékfolyója. 13. Érzékszerv. 14. Állathang. 15. Téli sportot Ūz. 16. Sonka betűi keverve. 17. Akárki. 18. Fél haza. 19. Ázsiai hegység. 20. Magát latinul. 21. T.G.P. 22. Káros állat. 23. T.Z.N. 24. Régi, török eredetű nép. 25. Francia névelő. 26. C.T.Á.Ū. 27. Idegen női név betűi keverve. 28. Amerikai gazdaság névelővel. 29. T. A hét vezér egyike. 30. Török hadvezér Nagy Lajos idejében.

Függőleges: 1. Indulatszó. 2. Ásvány névelővel. 3. Majdnem gazda. 4. Kristály. 5. Latinul: ő. 6. Ezt is beoltják. 7. Németül: nélkül (hibás). 8. Mutatószó. 9. Lengyel város. 10. Kölcsön latinul. 11. Németül: neked. 12. Elektromos műszaki vállalat. 13. Ezzé avatják a fiatal katonát. 14. Szörny. 15. Az emésztést elősegíti. 16. Vörös boráról híres város. 17. Az enyém latinul. 18. I.I.R. 19. Ékezet nélkül: a víz egy halmazállapota. 20. S.Á.Z. 21. Végtag. 22. Amerikai mérgekígyó. 23. Football kifejezés. 24. Rimaszombati Kisiparosok Egyesülete. 25. „Pult” betűi keverve. 26. Két-két azonos mással- és-magánhangzó. 27. Versben fordul elő. 28. Román vasúttársaság. 29. Állóvíz. 30. AUTO fele.

Ha rövid toldd meg

SZÁMREJTVÉNY

Abaffy Erzsébet
5 pont

a kardod leg lépéssel.

1–33 Zrinyi Miklós, a költő, üzent Montecuccolinak mikor annak halogató politikáját látta.

30, 2, 5, 16, 25, 10, 6
S B V O Y A I

22, 13, 15
G O T

18, 27, 31
D E S

2 E 33 L 20 M 29 E 17 L 9 K 23 E D 40 =

1, 32, 3
H E R

26 L 8 A 11 R 14 D
28, 24, 12 O
19 D

- = A török felett aratott Zentánál fényes győzelmet (1697).
- = Ez a germán népfaj élt hazánkban az avarok előtt.
- = Két folyó összefolyásánál fekvő erdélyi város.
- = Gondolkozó.
- = A szentgalleni kolostor félbolondjának három kezdőbetűje.
- = Angol grófi méltóság (fonetikusan).
- = Kínai szentély mássalhangzóit.
- = Az ABC harmadik mássalhangzója.

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1942. JANUÁR.

XX. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

Fohászokodom, fohászokodom az éjben:
hadd nézzek fel, mert lenn vagyok a mélyben.

Nemzetkévéket oldoz meg az orkán.
Nagy fájdalmak verődnek jajba tompán.

A lélekről a viharos napszállat
után lesorvadtak a szent fényszálak,

amelyek minket az éghez kötöttek:
Emberséged, ember, végkép megölted!

Járunk lelkünkben mélységes kaosszal
és tesszük azt, mit tiszta percben rosszal

az értelem. Nincs fénysugár az égen,
Emberséged, világ, most számonkérem.

Mondtad fennen: megalkotod a rendet,
s a rendet gyilkolta meg minden teted.

Imádkozom hozzád, Uram, a rendért,
az épségért, sok néked tetsző tettért.

E kis lámpást: lelkem, lelked vigyázza!
Ne tudja: mi a rombolásnak láza!

... Emelj magadhoz! Lenn vagyok a mélyben.
Fohászokodom, fohászokodom az éjben.

Értékes és értéktelen egyházi dallamok

Minden istentiszteleten, vallásos összejövetelen felhangzanak a vallásos énekek, kisebb-nagyobb kedvvel énekeljük őket, anélkül, hogy foglalkoznánk avval a kérdéssel, értékesek vagy értéktelenek azok a dallamok, amelyeket énekelünk?

Az evangélikus diáknak meg kell ismernie az evangélikus egyházi muzsikát, mely őt egész élete folyamán elkíséri. A legelső kérdésünk van-e evangélikus egyházi muzsika? A zenetörténet a *protestáns egyházi zene* gyűjtőfogalma alá vonja, holott a protes-

dallamát és Luther „Wir glauben all an einen Gott, Schöpfer”-rel, felfedezem egymással való rokonságát.

Ilyen kapcsolatot több énekünk is felmutat. Pl. 1. a „Jöjj, népek Megváltója” az ősi „Veni redemptor gentium” himnusz fordítása, 2. a „Mitten wir in Leben sind” a 13. századból származó „Media vita in morte sumus” c. antifona, 3. a „Verleih uns Frieden gnädiglich a „Da pacem Domine” antifona, 4. a „Herr Gott, dich loben wir” a „Te deum laudamus” himnusz lutheri átdolgozása, 5. „Crist lag in Todesban-

IV. Credo

Cre-do in unum Deum Pa-trem om-ni po-ten-tem, factorem Coeli et fer-rae,

Wir glauben all'einen Gott, Schöpfer, Luther M.

Mi hi-szünk az egy Is-ten-den a mennyföld te-rem-tő jé-den

táns egyházakon belül is beszélhetünk külön evangélikus, külön református muzsikáról, nem beszélve a többi protestáns egyház eltérő muzsikájáról! A katolikus egyházat a gregorián ének jellemzi, amely nem más mint a 7. században Gregorius pápa (Gergely 590—604) által összegyűjtött egyházi dallamok. A reformátusokat a zsolttáéneklés jellemzi, melynek legismertebb dalszerzője Goudimel. A mi egyházi muzsikánk alapja a *korál*, melynek egyik legkiválóbb szövegköltője maga Luther Márton volt, dallamköltőjük a 15—16. században élt evangélikus zeneszerzők, mint Crüger, Hassler, Hermann, Vulpius, stb. A korálok szoros kapcsolatban vannak a katolikus gregoriánnal, ha egybevetem a IV. Credo

den” a „Victimae paschali” 11. századból származó husvéti sequentia átdolgozása, stb. — Más énekeinket a világi dalból vettük át, így a „Szívem szerint kívánom” Hassler „Mein Gemüt ist mir verwirret, das macht ein Jungfrau zart”-ból származik. Isaach világi kórusa „Insbruck ich muss dich lassen” szövegét levette mint a „Most nyugosznak az erdők” szöveggel foglal helyet az énekeskönyvben. — Amikor Berlinben 15—16. századbeli világi kórusokat énekelünk, meglepődve tapasztaltam, hogy hangjuk teljesen azonos a korálokéval, ezért értjük meg, hogy a világi énekek szövegüket levette legszebb egyházi énekké váltak. Bach a Máté passióban a „Szívem szerint kívánom” c. korált dolgozta fel,

amely más és más összhangosítással elkíséri Krisztust a Golgotára. A 15—17. század egyházi muzsikája és világi zenéje rokon egymással, a templom művészete inspirálta a világit. A muzsika ebben a korban nem törekedett egyéni hangokra, hanem általános megnyilatkozású, magáért a muzsikáért muzsikáltak, a muzsikának a hangja objektív (tárgyilag, vagy személytelen mu-

csak muzsikálni akart, hanem gondolatok, eszmék megzenésítésére vállalkozott. A zeneszerzők teljes egyéniségüket belevitték muzsikájukba, műveiket egyéni dallamvezetésükről, összhangosításükről, hangszerelésükről és formájukról bármikor felismerhetjük.

Koráljaink nemes hangja az egyetemes emberi érzéseknek ad hangot, amikor énekelünk nemcsak a személyes

Hozsanna 142. ének Mester, a bösz vihar dühöng...

Élénken

Mes-ter, a bösz vi-har dü-höng, hul-lám fö-le hul-lám két-

21. ütemtől *)

Sa ten gerdű-he kár! nem te-szen, sem dő-mon, em-ber, vagy a-kar-mi le-gyen, nem

me-rül-hei el a ha-jó ha-benn, az ég föld sten-ger-meste-re pi-hen.

*) Micsoda egyhangú dallam a sok egyforma hang miaú!

Ne hagyj elesnem.

1751. Kolozsvári énekkönyvből.

1. Ne hagyje-les-nem fel-ső-ges Is-ten, ke-se-rű-sé-gem-ben, Te Szent fi-a-dért

légy se-gít-ség-gel ne es-som két-ség-be, Mert min-den-fe-lől

lé-tod Úr-is-zen, va-gyok ki-sér-zet-den.

zsika). A zeneszerzők jóformán egymáshoz hasonló stílusban komponáltak. Böhm lüneburgi organista (1661—1733) műveit nyugodtan Bachnak (1685—1750) tulajdoníthatnánk, Telemann (1681—1767) rokon Buxtehudeval (1637—1707) stb. Még Mozartot is könnyen eltéveszttem Haydnal. Az egyéni (subjectív) muzsika Beethovennel (1770—1827) indul el, ez a muzsika már nem-

érzéseknek, de a közösségnek, gyülekezetnek is hangot adunk. Koráljaink az objectív muzsikálásnak termékei. Legértékesebbek azok a korálok, melyeknek szövegei, esetleg dallamai is Luther Mártontól vannak. (Bűnösök hozzád kiáltunk, Erős vár, Atya Isten tart meg minket, Jer örvendjünk keresztények, Jöjj népek Megváltója, Mi Atyánk, Mennyből jövök, stb.)*

*) Zalánfy Aladár mostanában adta ki Luther 33 énekét, a mű a szerzőnél és zeneműkereskedéseink útján megszerezhető 4 P-ért.

A Luther-énekekkel rokon hangúak a régi magyar énekeink. A régi magyar énekek gyűjtésével Sulyok Imre foglalkozik, közel 600 éneket gyűjtött össze, melyeknek rendezése és feldolgozása még sok ideig tart majd. Közülük több megjelent. (Pl. Semmit ne bánkódjál, Ne hagyj elesnem, stb. Előbb közöljük a „Ne hagyj elesnem” dallamát.)

Sokan vannak, akik a korál nemes hangjával nincsenek megelégedve, egyéni éneket szeretnének, olyan egyéni muzsikával, amely az ő zenei készségüknek megfelel, ezek az egyházi zene ponyvái, ép olyan sikerdalok, mint világi társaik. A hangsúly nem azon van, hogy az egyházi ének nem lehet közkedvelt, vagy népszerű, hanem feltétlen zeneileg értékes dallamok legyenek. A különféle házidalok nagy része angol, francia, német táncdalokból lettek vallásos dalok, kegyes szövegük ne tévesszen meg bennünket, egyáltalában nem templomba valók! Ha a Hozsánna és Halleluja énekgyűjtéményeket átlapozzuk, bőven találunk bennük értéktelen dallamot! Előbb közlünk egyet és összehasonlítás képen a „Ne hagyj elesnem” dallamát: ítéljete magatok!

Ez az egyetlen példa is meggyőz minket arról, hogy ezek a dallamok még ájtatos szövegükkel is értéktelenek, a felemlített Luther-énekek és magyar dallamoktól távol állnak. Az igazi korál olyan, mint a jó muzsika, mennél többször énekeljük, annál jobban megszeretjük, az értéktelen muzsikát pedig néhány éneklés után megunva félredobjuk. Amennyire tőlünk függ, igyekszünk a templomtól távol tartani az oda nem illő énekeket, a templomon kívül azonban fel-felbuk-

kannak és megmételtyezik a jó muzsika iránt fogékony lelkeket. — Bécsüljük meg értékes koráljainkat, mert vele a reformációhoz ragaszkodunk. Csak a korál szeretete indíthat el minket a művészi egyházi zene megismerése felé!

Peskó Zoltán.

Ima dáridós éjjel

Ó Istenem, hogy néz ma itt pohárba
E drága faj merész energiája,
Borba s mámorba fojtva erejét
Míg odakünn az ólomstín, sötét,
Bús éjtszakákon magyarok milliója
Sikolt segélyért! Mennyi-mennyi nóta
Vár zord burokbán: a Hajnalra vár.
Mennyi ki nem kelt büszke vágymadár!...
E férjhangok harcos dáridója
Lehetne fajtánk ujjongó hahója
Ezer találmány s győzelem felett.
Ó, sohse hallott harci énekek!...
S e női hangok érces harsanója
Lehetne halk, gyerekfeletti nóta
A faj lelkéből lágyan feltörőn.
Bizony nem félnék a magyar jövőn!
Ó Istenem, hogy térne más irányba
A fajtám sok, fölös energiája?
Hogy fordíthatnám sorsa szekerét
Termőbb irányba? Ne ilyen setét
Bús éjtszakákon forgácsolná széjjel,
Én Istenem, ily villámos vak éjjel!...
Inkább magam lennék az áldozat:
Feláldoznám tengernyi álmomat,
Hogy könnyelműn ne folyjon szét hiába,
A drága faj merész energiája!...

Kónya Lajos.

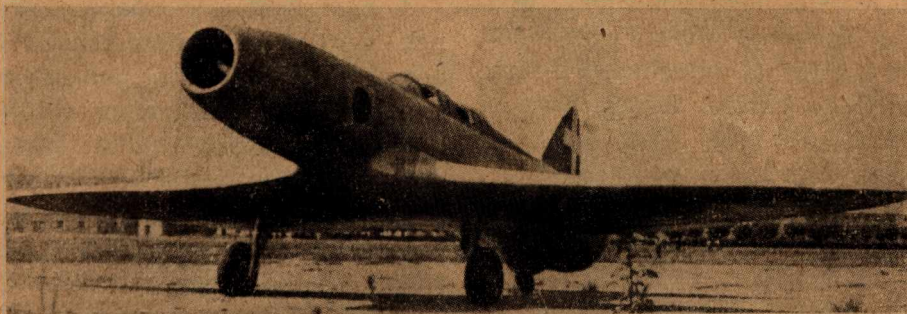
Alsós elbeszéléspályázat.

Erre a pályázatra szokatlanul kevés munkát küldtek olvasóink. Mindössze négyet kaptunk. Közülük az első díjat az Árvalány jelű pályamű nyerte el, melynek szerzője Király Emma polg. isk. IV. o. tanuló, Sárvár. — A második díjat az Alsós jelű munkának ítélte oda a bizottság. Szerzője: Sziller Márta, a budapesti ev. leánygimn. IV. o. tanulója.

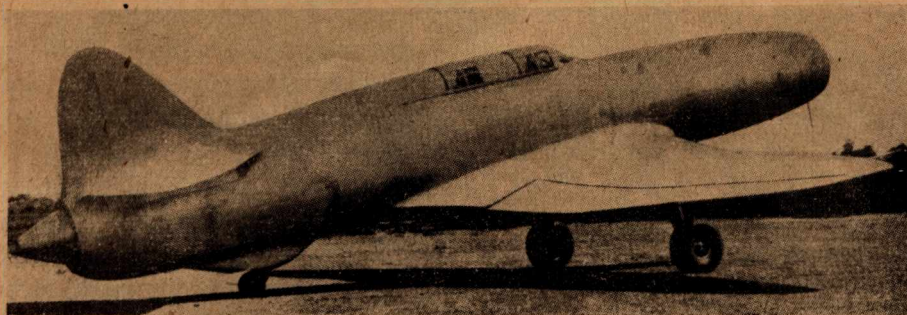
A rakéta-repülőgép

A motoros repülőgépekhez annyira hozzátartozik a propeller, annyira megszoktuk, hogy szélsébesen pergő légcsavarok emeljék a magasba és röptések előre gépmadarainkat, hogy a mellékelt képet nézve első pillanatban azt gondolnánk, még nem szerelték rá a csavarját. Vitorlázó gépnek is lehetne nézni, ha nem volna annyira hátul a pilótaülése. Tehát mégiscsak kell va-

formált nyílásokon nagy sebességgel tódul ki ez a levegő, rakéta módjára hajtva előre a gépet. Ez a levegő egyúttal a motort is hűti. Viszont ettől ő maga felmelegedve kiterjed, ami a kiáramlás sebességét még növeli. A benzinmotor tüzes kipuffogó gázait is hozzákeverik a levegőhöz, sőt külön gyúlékony anyagok hozzáadásával is fokozzák a hőmérsékletet.

A rakétarepülőgép eleje.

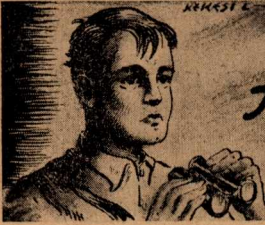

A gép hátulról nézve.

lami nagy súlyú részének lennie a szárnyak előtt, hengeres testének belsejében. Tényleg ott van a motorja; de ez nem légcsavart hajt, hanem nagy teljesítményű légsűrítőt. Ez a sűrítő a gép kör alakú száján beszívott levegőt összenyomja és nagy sebességgel hajtja keresztül a gép hosszában elhelyezett vastag csövön. A gép hátsó végén, a második képen látható különlegesen

A gép Campini olasz mérnök tervei szerint készült és 1941 november 29-én tette meg első sikeres útját. Milánóból Rómába repült és 470 km-es távolságot két és egynegyed óra alatt hagyta maga mögött, tehát óránként több, mint 200 km-t, úgy, hogy joggal a legvérmesebb reménnyel várhatjuk ennek az érdekes és sokat ígérő kísérletnek további fejlődését.

Ki.

A LENDVAI CSATA

Írta: Halász Béla

Jó előre figyelmeztetnem kell ifjú barátaimat, ne várjanak most tőlem valami szakszerű leírást a török-magyar harcok idejéről, mert csupán azt a csatát akarom nekik elmondani, amelyet vagy huszonöt esztendővel ezelőtt vívtunk a városbéli inasokkal a Fekete Ér mentén, a lendvai kertek alatt... Akkoriban apáink és testvéreink ott verekedtek messze muszkaföldön, Galiciában, vagy lent a montenegrói hegyek között... mi meg párviadalokat rendeztünk a tisztos hentes, lakatos és csizmadia ipar ifjú képviselőivel, a nagyhangú inasokkal...

A hadiállapot tulajdonképpen akkor állott be közöttünk, amikor egy szép napon Dönci, a Mayer hentes inasa bekiáltott a vendéglőnk udvarába, ahol pajtásaimmal együtt tanácskoztunk éppen a világ sorsán...

— Töpörtyűt csinálók belőletek, ti nyiszlett diákok, csak jöjjetek a mi utcánkba — hencegett Dönci.

Voltaképpen nem értettük ugyan, mi baja lehet a kövér hentesinasnak mivelünk, diákokkal, akik vajmi keveset törődünk eddig vele és a töpörtyűvel, hiszen egész lelkünket és agyunkat betöltötte idáig az az édes érzélem, amellyel Ellácskára, az Ivanics kert tündérére gondoltunk... mégis ilyen sértést nem lehetett szó nélkül hagyni, azért szinte egyszerre kiáltottuk: Szalonnát hasítunk a hátadból, te hurkátólélék — és hogy nagyobb súlyt ad-

junk szavunknak, mindjárt füttyentettünk is derék házórző kutyánknak, a Cigánynak, mire Dönci barátunk jobbnak látta továbbállni.

A hadüzenetet azonban megtörténtnek vettük és szükségesnek láttuk, hogy a tennivalókról tanácskozzunk. Legelsőbben is magamhoz vettem bátyám tábori látcsövét és bár erősen aggasztott, hogy néminemű nyekleve-sekre lesz kilátás, megnyugtató az a tudat, hogy bátyámnak addig nem lesz arra szüksége, amíg sebesüléséből fel nem épül és vissza nem megy a harc-térre. A távcső birtokában játszani könnyedséggel kineveztettem magamat pajtásaimmal a „haderők főparancsnokának”, miután megígértem, hogy őket is megfelelő ranggal ruházom fel. Így Sándorka „tüzérségi főhadsegéd” lett, mert egyszer segített az önkéntes tűzoltóknak vizet pumpálni a Nagy Sáncból... Rudit pedig „légügyi főtábornoknak” neveztem ki, mert levegővel töltött papírzacskókkal senki sem tudott nálánál nagyobbat durrantani... Gézát, aki mindig legrendesebben öltözködött közöttünk, „első és utolsó szárnysegédnek” tettem meg. Most már csak hadseregről kellett gondoskodnunk.

Két hatalmas zsíros kenyér és egy zacskó tökmag ellenében Imre, a szomszéd szabónak a polgárista fia vállalkozott, hogy a gimnázista vezérkar szolgálatába áll... Eleinte szabódott

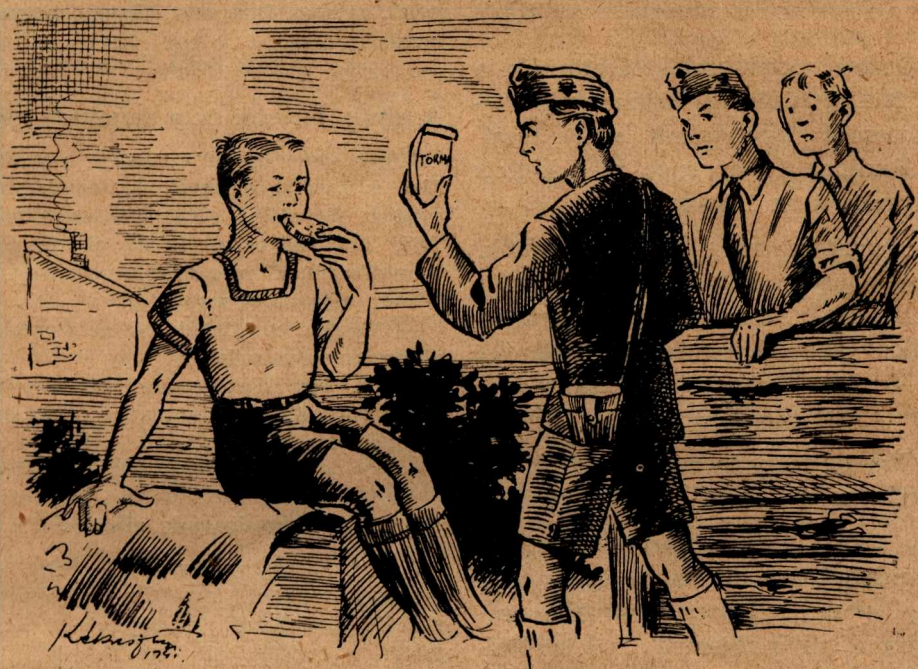
ugyan, de mikor kilátásba helyeztük, hogy a hadmozdulatok sikere szerint további *utánpótlásra* számíthat zsíroskenyérben és tökmagban... végre engedett...

— Csak legalább még egy közlegény volna — sóhajtozott.

— Egy ember sokkal könnyebben tud lépést tartani, meg az *utánpótlást*

hogy ő kösse majd be a sebeinket — ábrándozott Sándorka.

Végül is megbíztam Gézát, a szárnysegédemet, hozzá Ellácska tudomására, hogy kineveztem „Vöröskeresztes Főnöknévé” és reméljük, miszerint buzgón könyörög majd fegyvereink győzelméért... Ezek a fegyverek pedig jókora kövek voltak, amelyekkel az om-

Imre az utolsó érvek hatása alatt minden akadékoskodásával felhagyott.

sem kell kétfelé osztani — érveltünk és Imre az utolsó érvek alatt végre minden akadékoskodásával felhagyott.

Most már csak az volt hátra, hogy Ellácskát is értesítsük a beállott rendkívüli eseményekről. Mindenekelőtt abban kellett megállapodnunk, hogy milyen szerepet töltsön ő be az eljövendő eseményekben.

— Jó lenne, ha zászlót kérnénk tőle, amelyet elől vinnék a harcban — lelkesedett Rudi.

— Meg kellene kérni Ellácskát,

ladózó várfalak alatt töltöttük meg a zsebeinket... Imrének, a legénységnek ráadásul még egy hátizsákot is a nyakába erőszakoltunk és így felkészülve egy vasárnap délután megindultunk az ellenséges hadállások felé...

Alig mentünk néhány száz métert, mikor Sándorka, a légügyi főtábornok, akit kémszemlére előre küldtünk, lélekszakadva jelentette:

— Az ellenség megszállotta a 25687-es számú magaslatot — ami magyarán azt jelentette, hogy Dönci és három

inastársa a vasúti hídon várakozott reánk.

Nem lettem volna azonban érdemes magas rangomra, ha döntő pillanatban elhagyott volna a hidegvérem. Szememhez emeltem a távcsövet és bár némi aggodalmak szálltak a szívembe, amikor megláttam a Dönci hatalmas, fenyegető mancsait, nagy hadvezérekhez illő hidegvérrel kiadtam a parancsot:

— Összes csapataink előretörnek a hidfő felé, a tűzéréség védelme alatt — ami viszont egyértelmű volt azzal, hogy Rudinak és Imrének meg kellett volna indulni az inasok felé.

Ők azonban meg sem mozdultak, csak sápadoztak. Láttam, hogy itt már a TÖKMAG sem segít... Hirtelen megjelent lelki szemeim előtt Ellácska finom, kedves arcocskája és máris tudtam, mit kell cselekednem.

— Csapataim utánam! — kiáltottam és elszántan rohantam a hid felé.

Nem sokáig jutottam azonban, mikor az ellenséges hadállásokból egy nehéz „löveg” eltalált. Egy pillanat alatt elborította a vér a fejemet. Csak ez kellett vitéz csapataimnak. Tábournokok és legénység, mint elszabadult oroszlánok, rohantak az ellenség állásai felé...

Ma sem tudom, pedig be sok víz lefolyt azóta a Fekete Éren, hogy a csapataim harci kiáltásától, vagy az én vérző fejemtől szállt-e inukba az inasok bátorsága, mert mintha puskából lőtték volna ki őket, száguldottak a hosszúfalui rétek felé...

Így végződött fényes győzelmünkkel a lendvai csata az Úrnak ezenkilencszáztizenhetedik esztendejében...

DIÁKESETEK

A mikroszkóp és a víziló.

Mária már minden zökkenő nélkül elmondta a leckét, de a tanár úr még intéz hozzá egy kérdést. — Nos, mondj nekem egy mikroszkopikus kicsiségű plankton állatot — hangzik kegyetlenül a kérdés a vizibolhára célozva. Hát ez bizony elég nehéz kérdés. Mária töri a fejét, illetve inkább hegyezi a fülét, mert hangzik is immár minden felől: vízi... vízi... Erre már könnyű megmondani neki: A víziló.

Bakó Berta, Békéscsaba.

A görög istenek és a munkamegosztás.

Görög órán összehasonlítjuk a görög valást a keresztyénséggel. Az egyik fiú nem nagyon figyel, az ablakon bámészkodik kifelé. A tanár úr őt is be akarja vonni a munkába. Ezért meg akarja vele ismételtetni a már elhangzott mondatot.

— Mondd meg tehát, mi az alapja a görög istenkultusznak?

A fiú úgy látszik az előző közigazdasági órára képzei magát, mert így felel: A munkamegosztás.

Farkas János, Budapest.

A jakobinusok ellenfelei.

A francia forradalomban — mint tudjuk — nagy szerepet játszott a jakobinus és a girondi párt. Egyik fiút felhívja a tanár úr felelni s megkérdezi tőle: Melyik két párt között tört ki a hare? A jakobinus név még csak eszébe jut, de a másik sehogy sem. Szerepsére a segítség most sem marad el s ennek nyomán már meg tudja mondani: A jakobinus és a zsinóri párt között.

Raksányi Kálmán, Budapest.

Szerkesztői üzenetek.

Minden munkatársunknak és olvasónknak boldog és Istentől megáldott újesztendőt kívánunk.

Rejtvénymegfejtők. A rejtvényeket mindig íráatok alá! A beküldött rejtvényeket új lapra íráatok! Éppigy külön lapra íráatok a bibliai kérdések megfejtését is. Van egy rejtvénymegfejtésünk név nélkül, a tulajdonosa jelentkezék, ha látja a pontszámkimutatásban, hogy hiba van.

HÁZI ÁHÍTAT

Énekeljünk: 469, 256, 170, 496. (Dunántúli Ker. Énekeskönyv.)

Kegyelem, irgalmasság és békesség Istentől, a mi Atyánktól és Krisztus Jézustól, a mi Urunktól. Ámen.

Olvassuk el a következő szentirási igéket:

Jan. 11—17. Efezusbeliekhez 6:1—10. v. Szeretném, ha világos képek lennének az Efezusbeliekhez írott levélről, hiszen mostmár egykettőre a végére jutunk. Ezért rajzoljatok vagy képzeljétek magatok elé öt egymáson belül eső kört, melyeknek egy és ugyanaz a gyújtópontja. A körök gondolatköröket jelentenek, a gyújtópont pedig Jézus Krisztus. A körök az egységnek a jelei, a gyújtópont: Jézus Krisztus pedig az, akiben és aki által egy-egy körben feloldódnak az ellentétek, eggyé lesznek az egymásnak különben ellenmondó dolgok. De mik ezek az ú. n. antinómiák vagy ellentétek? Az első az ég és a föld ellentéte. Az ezek között tátongó szakadékot hidalja át legelőször is az Isten a Krisztusban. Erre mutat a legkülső kör és erre utal az 1:10. v.: „ismét egybeszerkeszt magának mindenedet a Krisztusban, mind amelyek a mennyekben vannak, mind amelyek a földön vannak.” A második a zsidóság és a pogányság ellentéte. Az Isten ezt a bajt is orvosolni akarja a Krisztusban, amint Pál mondja: „a Krisztus vére által, mert Ő a mi békességünk, ki eggyé tette mind a két nemzetséget és lerontotta a közbevetett választófalat, hogy ama kettőt egy új emberré teremtsen Ő magában, békességet szerezvén; és hogy megbékéltesse az Istennel, mind a kettőt egy testben a keresztfá által, megölvén ezen az ellenségeskedést”. A harmadik az a kiáltó ellentét, mely Pál korában még csak az egyes hívek vagy hívő csoportok torzszalkodásából állott, ma azonban már ezen felül súlyos felekezeti kérdéssé is lett s kapcsolatos az egész keresztyénség hitbéli és erkölcsi megromlottságával, valamint Krisztustól való elszakadásával. Mi az Ige válasza minderre? „Igyekeztek megtartani a Lélek egységét a békességnek kötelékében (4:3., és az igazságot követvén szeretetben, mindenestül fogva nevekedjünk Abban, aki a fej, a Krisztusban (4:15.)”.

Ezekután kerít sort az apostol arra, hogy mint negyedik és ötödik ellentétet megemlítse a szülők és a gyermekek, ill. az urak és a

szolgák viszonyát. Szavai annyira világosak és érthetőek, hogy semmiféle magyarázatra sem szorulnak, annál is inkább, mert mindnyájan tanultátok már a parancsolatokat és tudjátok Luthernek a negyedik parancsolathoz írt magyarázatát. Jó lenne, ha nemcsak tudnátok, hanem meg is szívlelnétek és teljesítenétek. Erre serkent ugyanis most bennüneteket az Ige és mert látja gyöngeségeket, végezetül arra int, hogy legyetek erősek az Úrban és az ő hatalmas erejében. Azaz, ezek között az ellentétek között is csak a Krisztus teremthet békességet és egységet, ő a gyújtópont itt is, és csak ott alakulhat ki igazi sokaládi kör és teremthető meg a szociális légkör, ahol ő áll a középpontban.

Általában azt jegyezd meg, hogy az életnek, az életednek nagy és kis ellentéteit nem oldhatod meg Jézus nélkül. Nem elég csak azt mondanod: „az antinómiák előtt vagy kétségbeesik az ember vagy nekigyürkőzik s áthidalja őket”. Jó megoldáshoz sem az egyik, sem a másik út nem vezet, csak a Krisztus!

Jan. 18—24. Efezusbeliekhez 6:11—12. v. Isten minden ellentétet át akar hidalni a Krisztusban. Egyesíteni akarja az eget és a földet, a zsidókat és a pogányokat, a katolikusokat és a protestánsokat, a szülőket és a gyermekeket, az urakat és a szolgákat. Csak egy helyen nem akarja feloldani az ellentétet, ellenkezőleg, még jobban ki akarja mélyíteni, a Sátánnal, a bűnnel szemben.

Úgy látszik azonban, hogy az Istennek ez a Sátán ellen való harcra kerekedése már Pál korában sem talált teljes megértésre. Nemcsak azért, mert az emberek talán nagyon összepaktáltak a Mammonnal, az Ördöggel s így nem mertek vagy nem akartak ellene fellázadni, hanem azért is, mert általában nem tudták, hogy kicsoda is a Sátán s ezért azzal sem voltak tisztában, hogy hogyan is lehet vagy kell ellene hadakozni. Vajjon ma jobbe a helyzet? Azt hiszem, még sokkalta rosszabb, mert igen-igen kevés keresztyén ember vallja

azt, hogy az ördög tényleg létezik, él és sokakon uralkodik. A legtöbben csak babonának tartják a róla szóló beszédet, vagy gyermekek ijesztgetésére való rémmesének; legjobb esetben elismerik, hogy az ördög képzete szükséges elv és gondolat a világban lévő rossz megmagyarázásához. Mindezekkel szemben az Ige úgy beszél az ördögről, mint egy személyes, reális hatalomról és tájékoztat bennünket a Sátán erejéről. Megtudjuk, hogy az ördög erősebb az embernél, mert ő nem test és vér, mely az Újszövetségben mindig a magunkfajta gyenge és mulandó embert jelenti. A Sátán emberfeletti hatalmasság, e világ fejedelme. Isteni ereje azonban még nincs, mert „csak az élet sötétsége felett úr. Nem mindenható és mindenüttvaló, mint Isten. Területe az Istentől elpártolt, sötéttséggel körülvett emberiség. Ez a köre, amelyből ki nem léphet, amelyen túl nincsen képessége és hatalma. Korlátok között működhetik csupán. Nem egyenrangú ellenfele Istennek. Alá van rendelve Néki, ki mindent munkál, életet és halált egyaránt.” És megtudjuk, hogy a Sátán nincs egyedül, ellenkezőleg nagyon is nagy a serege, mert a hitetlen, gonosz lelkek tulajdonképpen mind néki szolgálnak. Amint Luther mondja: „Az ős ellenség Most is üldöz még, Nagy a serege, Csalárdság fegyvere, Nincs ilyen több a földön”. S miben ravaszkodik különösen az ördög? Erre is Luther adja meg a legalálóbb választ a Nagy Kátében: abban, „hogy Istennek úgy Igéjét, mint művét szélnek eresszük és megvessük, hogy a hittől, reménységtől, szeretettől elszakítson és tévhitre, hamis vakmerőségre, nyakasságra juttasson; vagy pedig kétségbeesésbe, istentagadásba, istenkáromlásba és számtalan más ocsmány bűnbe sodorjon. Ezek azok a kötelek és hálók, sötét valóságos tüzes nyilak, amelyeket nem a test és a vér, de az ördög lövel legdühödtében az ember szívébe”. Ezért vigyázz, a Sátánt le ne becsüld, inkább nagyra tartsd és öltsd magadra az Isten minden fegyverét, hogy megállhass minden ravaszságával szemben!

Jan. 25—31. Efezusbeliekhez 6:13—20. v. Az apostol nemcsak felszólít a fegyverkezésre, hanem fel is sorolja a fegyvereket. De még mielőtt ebbe belekezdené, hangsúlyozottan mondja, hogy mindegyiket magunkra kell vennünk. Az igazlelkűséget is, az igazságot is, a békesség evangéliumát is, a hit pajzsát is, az

üdvösség sisakját is és a Léleknek a kardját, az Isten beszédét is. S mindezekben felül állhatatosaknak kell lennünk az imádkozásban és a könyörgésben. Mindezt olyan határozottan és sürgetően mondja, hogy az igaz keresztyén ember csak egyet tehet: engedelmeskedik az Igének, mint a katona a vezényszónak. És ha valamiben hiányosságot szenved, sietve jelentkezik az Istennél, aki késéssel ad nekünk mindent a maga gazdag fegyvertárából, csakhogy győzelemre vigyen bennünket nagy harcunkban a Sátán ellen.

Kérdés azonban, hogy meddig tart ez a háború? Az apostol valami gonosz napot említ. Ez a világ vége, az utolsó ítélet napja, amikor mint utolsó ellenség, eltöröltetik a halál és a Sátán porba hull; — eddig tart a harc. Szó se lehet tehát olyasmiről, hogy mi talán kevésbé veszélyes körülmények között élünk, mint Pál apostol és kortársai. Ellenkezőleg, a Sátán dühe mindig nagyobb lesz és a harc folyton keservesebb, míg nem az utolsó napon eléri tetőpontját és befejeződik. De az is világos, hogy az ördögöt magát nem nekünk kell legyőznünk. A mi harcunk elsősorban védekező s csak igen kis részben támadó; a felsorolt fegyverek is ezért jóformán mind védekezésre valók. Mi azért küzdünk, hogy magunk megállhassunk és ellentállhassunk a gonosszal szemben. És még azért, hogy a másik is, az embertársunk is, megállhasson. Pál apostol nem röstelli bevallani, hogy neki szüksége van a gyülekezet imádságára, mint segítségre, hogy bátran hirdethesse az evangéliumot. De szüksége van erre a szenteknek, a híveknek is. Kétségtelen tehát, hogy mi sem lehetünk meg egymás segítése nélkül. Tanuljunk meg azért úgy viaskodni az ördög ellen, hogy teljes fegyverzetben fogadjuk minden támadását és egymást támogatva igyekezzünk megmenteni a magunk életét. Mindenekelőtt imádkozzunk egymásért!

Febr. 1—7. Efezusbeliekhez írott levélnek a végére értünk, miközben az 1941/42. tanévnek az első fele befejeződött. Jó alkalom ez arra, hogy egy kis számadást tartsunk. Pál apostol is ezt teszi: számot ad a maga dolgáról az efezusi gyülekezetnek. Az ő számadása vigasztalására volt a híveknek, a tied talán szomorúságot okozott a szüleidnek. De akárhogy is történt, jegyezd meg, hogy az igaz keresztyén diák nem szomorít meg senkit sem, egyedül csak az ördögöt azzal, hogy nem enged a kí-

sértéseinek. Az igaz keresztyén diák olyan, mint Tikhikus, szeretett atyafi és hív szolga az Úrban, akihez a Krisztus majd így szól valamikor: „Jól vagyon jó és hű szolgám, kevesen voltak hű, sokra bíznak ezután, menj be a te uradnak örömébe”. Ezzel a reménységgel és elhatározással kezd el a második félévet. Közben pedig azt tanácsolom, hogy ezen a

héten naponként egy-egy fejezetet olvasva, vésd újra szívedbe az Efezusbeliekhez írott levélnek evangéliumi gazdagságát.

Mindezek után pedig: „Békesség az atyfiaknak és szeretet hittel egybe az Atya Istentől és az Úr Jézus Krisztustól! A kegyelem legyen mindazokkal, akik szeretik a mi Urunk Jézus Krisztust romlatlanságban”. Ámen.

Imádkozzunk:

Oh irgalmas Isten, légy nekem most erős védelmező váram, könyörgök Hozzád alázatosan. Segíts meg bevárni a Te késedelmezésedet és türelmesen elviselni mindent, amit velem cselekszel, semmiben sem kételkedve vagy bizalmatlankodva hozzám való jószágod iránt; mert jobban tudod mint én, hogy mi jó nekem. Ezért hát cselekedjél velem mindenkiben a Te akaratod szerint; csak fegyverezz fel, könyörgöm Hozzád, a Te fegyverzetteddel, hogy erősen megállhassak; mindenek fölött kezemben tartván a hitnek pajzsát; és imádkozván szüntelenül, hogy teljesen átadhassam magamat a Te akaratodnak, óhajtozzam a Te tetszésedre és megvigasztalódjam minden szenvedésben, amelyeket jónak látsz reám küldeni, s amelyek nyilván hasznomra vannak; és bizonynyal meg vagyok győződve, hogy minden, amit Te cselekszel, csak jó lehet; és Tied legyen minden tisztesség és dicsőség. Ámen. (Fosdick—Grey Johanna.)

Önálló imádság.

Mi Atyánk, ki a mennyekben vagy...

Énekeljünk:

Dicsőség mennyben Istennek... (Dunántúli Ker. Énekeskönyv. 1. ének.)

BIBLIAI KÉRDÉSEK

Január havi kérdéseink:

- ① Hányszor és hol fordul elő Mózes öt könyvében a 4. parancsolat? *Moz*
- ② Hol mondja Jézus: „Látom vala a Sátánt, mint a villámlást lehullani az égből?” *Ust L.*
- ③ Hol árulja el János apostol, hogy a kígyó az Ördög és a Sátán? *Jel.*
- ④ Melyik apostolnak mondja Jézus: „Távozz tőlem Sátán” — és hol van ez megírva? *Peter*
- ⑤ Milyen más neve van még a Sátánnak? *malak*

az evangéliumok szerint és hol találad ezeket megírva? *Ev n.n.c.j.*

Beküldési határidő: január 25.

December havi kérdéseink megfejtése:

1. Luk. 18:13.
2. I. Kor. 13.
3. Luk. 1:78. Zakariás éneke.
4. Dániel 5. Mene, Mene, Tekel, Ufarsin!
5. Mát. 16:18., 18:17.

Grünvalszky Károly.

Pontversenyünk állása (bibliai):

Adamkovics János 9, Boytha György 26, Berkes István 20, Csekme Pál 27, Dömötör Tibor 20, Edelényi Endre 8, Fábry György 18, Fábry László 19, Fényi Béla 9, Gécs Mária 29, Hegedűs László 28, Hidasy Endre 19, Jankó Miklós 17, Kasper Egon 18, Lefkovics Frigyes 18, Lisznyay Erika 9, Macher Frigyes 18, Markovics

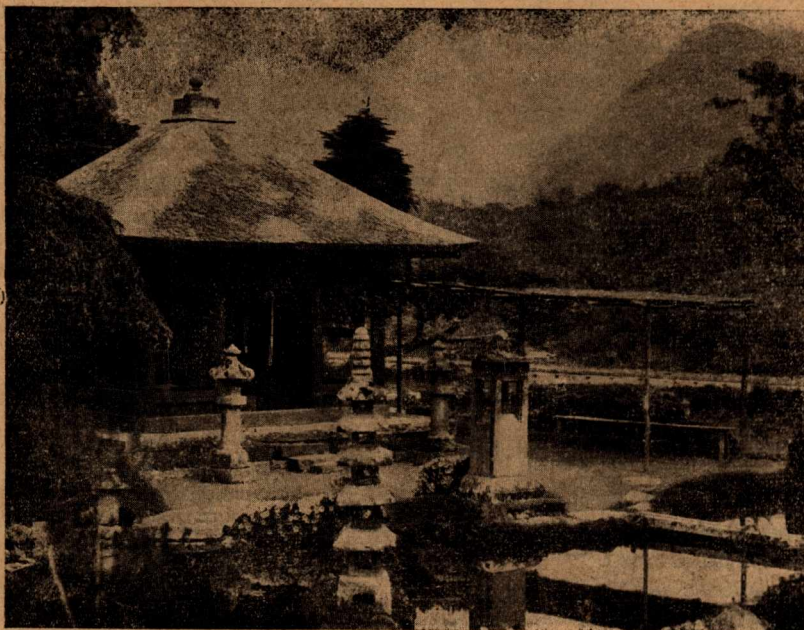
Pál 20, Mayerik Károly 18, Mórítz Péter 27, Szepes Iván 18, Szokolay Mihály 20, Takács Sándor 17, Tóth István 24, Török Alajos Pál 28, Träger Herbert 17, Urbancsok Sándor 18, Valent Béla 27, Vidolovics Károly 6, Zorkóczy Gábor 8.

Sintó, busidó

A sintó a japáni nép nemzeti vallása. Maga a szó kínai eredetű összetett szó. Jelentése: istenek útja. Az „út”-szó valóságos értelemben gondolatot, tervet, szabályt is jelent. A sintó-szóban is ilyen átvitt értelme van.

A sintó-szó legrégebbi feljegyzése a Japáni Krónikákban, a Nihongi-ban található. Ott olvassuk a következőket: „Yómei császár (540—587) hitt Buddha

sintó mint természetimádás (animalizmus, animizmus) jelenik meg. Tiszteli a szerves és szervetlen természetet: füveket, fákat, sziklákat, hegyeket. A főisten a Napisten és a Holdisten. Nagy tiszteletben áll a Napisten testvére, a Szivárványisten is. Az állatok, emberek és halottak tiszteletét is megtaláljuk ezen a fokon, de vannak a fetisimádás jelei is (kard, tükör, ékszer).

Japáni kert.

törvényében és tisztelte a sintót, ez istenek útját”. „Kótoku császár (596—654) tiszteletben tartotta a Buddha valóságát és megvetette a sintót.”

Az állami sintó-hitet (Zsinzsa-sintó) meg kell különböztetnünk a felekezeti sintó-tól. A sintó-felekezeteknek 13-at tesz ki a száma.

A sintó fejlődésében három fokozatot különböztetünk meg.

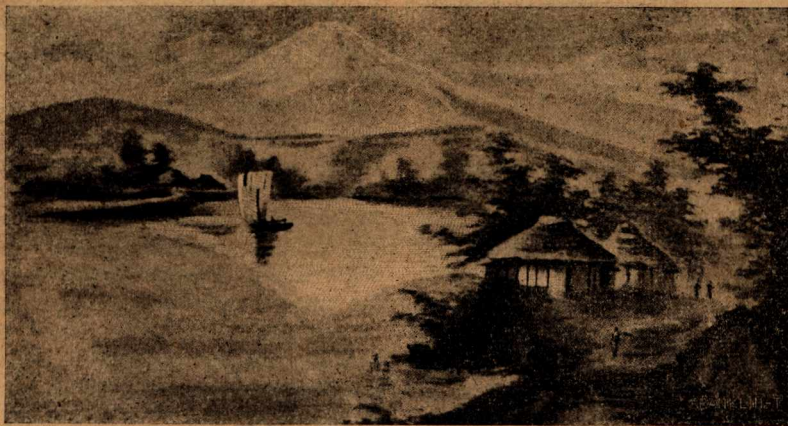
Legkorábbi megjelenési alakjában a

A következő fejlődési fok már nem a polidémonizmust, hanem a politeizmust állítja elének. A Kozsiki (Régi események könyve) és a Nihongi (Japáni Krónikák) hitregéiben a sintót ezen a fejlődési fokon láthatjuk.

A harmadik fejlődési fokon a sintó mint erkölcsi-értelmi vallás jelenik meg. Inbe no Hironari a 9. század elején már henoteisztikusan vélekedik, mikor így ír: Amateraszu-Ómikami a

legnagyobb ősi istenség. Vele egy sintóista isten sem mérhető össze, amiképen a fiú sem egyenlő az apával és a jobbágy sem a hűbérúrral. — Ninmyó császárnál (810—850) pedig már a

törvénytisztelet vallása (religion of loyalty). A császár a Napisten leszármazottja és a birodalom törvényeinek való engedelmesség a vallásosság legmagasabb foka.

A Fuzsijáma.

sintó erkölcsi tartalmára is találunk utalást. Ő ezt írja: Az istenség, bár láthatatlan, mindig kész válaszolni az igaz szív imádságára és az isteni kegyelem

A sintóista lélek legkülönlegesebb ki-
virágzása a busidó.

A kínai összetételű busidó-szó eredeti jelentése: a lovag útja, lovagi be-

Tokiói utca.

bizonytal támogatja az erényes embert.

Ma a sintó mint mikadóizmus nyilvánul meg és Lafcadio Hearn szerint a

csület. (Japán nyelven: Szamurai no Micsi.) A busidó a következő erényeket foglalja magában: határozottság, igazságosság, bátorság, kitartás, jóaka-

rat, részvét, udvariasság, őszinteség, tisztességtudás, kötelességérzet. Az önvizsgálat a busi (lovag, samurai) legfőbb kötelességei közé tartozik.

A busidóval kapcsolatban szólnunk kell a harakiriről, aminek hivatalos japáni neve szeppuku.

A harakiri a középkor törvényes és szertartásszerű intézménye volt, megoldhatatlan erkölcsi kérdések rendezésére. Nem öngyilkosság, menekülés a gyalázat vagy a szenvedés elől a halálba, hanem az őszinteség és elvhűség megpecsételése, akárcsak a méregpohár Szokratesz kezében. Igen gyakran buddhista templomban, a mikádó képviselőinek a jelenlétében hajtották végre.

Japán tankok.

A sintó és a busidó a japáni jellem két erős pillére. A japáni lélek viharálló képességét a hagyományokban gyökerező és következetes valláserkölcsi megalapozottságának köszönheti. Ezt a lelket, bármily meggyőződésen legyünk is, tiszteletben kell tartanunk, mert olyan eszmények kitermelésére képes, amilyeneket a vénülő és önmagával meghasonló Európa méltán irigyelhetne tőle. Hogy ez így van, mutatják a most megindult japán-amerikai-angol háború eseményei.

Pap Ferenc.

KÖNYVISMERTETÉS

Sztrókey Kálmán: Még száz kísérlet

A könyvnapra megjelent „Száz kísérlet” c. könyvet oly szívesen fogadta az ifjúság, hogy a szerző íme elkészítette folytatását is. Ez a „Még száz kísérlet” megint úgy értendő, mint az első száz: nem pontosan megszámozott száz kísérlet van benne, hanem ahányat csak akarunk, ezer is, még több is, attól függ, milyen leleményesek vagyunk. Ez a kötet már a haladóknak szól, magas iskolája a kísérletezésnek, s felteszi a „Száz kísérlet” beható ismeretét. A tudomány és a technika egészen más nyelven beszél, mint a közönséges ember s előbb nagyon jól meg kell tanulni ezt a nyelvet, annyira, hogy magunk is tudjunk gondolkodni benne. Minden tudásnál nagy különbség van abban, hogy saját tapasztalatainkból szűrtük-e le, vagy csak megtanultuk, amit mások megállapítottak. Mondani sem kell, hogy mennyivel többet ér az a tudás, amelyet saját tapasztalatainkból szerzünk. Különösen így van ez az elektromosság tanával. Ez a könyv megismertet a Volt, Ampér és Ohm fogalmával és mérésével, az indukciós kísérletekkel, a váltakozó árammal, a tükrös és tangens galvanométerrel, a szikrainduktorral, a villamos órával és ingával és végül az igazi motorral.

Megjelent a Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadásában, a Könyvbarátok Ifjúsági Könyvei sorozatában, Say Kornél közreműködésével és rajzaival. Ára félvászonkötésben 5.80 pengő.

Ütleírás pályázatunk.

Ütleírás pályázatunkra öt pályamunka érkezett be s a bírálóbizottság az első díjat a *Magyarországot a poklok kapui sem döntetik meg* jelíggel műnek ítélte oda, nemcsak azért mert Erdéllyel foglalkozik, hanem azért is, mert megírása érdekes és tehetségre vall. Szerzője: *Fehér Gábor*, a nyíregyházi ev. gimnázium VI. o. tanulója. — A második díjat a *Sáfárságot bízott rám Isten* jelíggel munka kapta. Szerzője: *Kiss Róza*, a szarvasi ev. tanítónőképző IV. o. növendéke. — A harmadik díjat a *Krisztus a hegyekben* jelíggel pályamű érdemelte meg, melyet *Csukly László*, az aszódi gimn. VI. o. tanulója írt. Megdicséri a bizottság a *Hagyjad az Úrra a te útadat* jelíggel munkát.

Sir James Jeans, angol csillagász, a **világegyetem méreteit** egyik előadásában a következő hasonlattal jellemezte: „Ha a világ minden egyes lakosa napi 12 órát töltene csillagszámlálással és percenként 100 csillagot számlálna meg, a munkát körülbelül egymillió év alatt lehetne befejezni. Jelenleg a világ legerősebb távcsövével a világűrnek körülbelül egynegyvenezred részét láthatjuk csupán. Ebben az apró töredékben összesen kb. 80.000 millió csillagcsoport van s mindegyik átlag 1600 millió csillagból áll.

Az első rádium, amely a belga kongóbeli Katanga bányában található ércből származott, 1923-ban jelent meg a világpiacon. Ezidőszent az egész világ rádiumkészletét 600 grammra becsülik. Ára grammonként 25.000 dollár. (Az előző világháború alatt még 180.000 dollár volt az ára.)

A Pyreneusokban levő, 2877 méter magas Pic du Midi hegycsúcson Zyct tanár, a mendoni csillagvizsgáló-intézet tagja, a **Mars bolygóról filmfelvételeket készített**. A tanár kijelentette, hogy az elmúlt nyáron (1941) készült felvételek mindent felülmúlnak, amit eddig ezen a téren értek és a sokkal-erősebb készülékekkel felvett amerikai filmeknél is jobbak.

A krizantémot Philipp Franz von Siebold német orvos honosította meg Európában. Siebold éveket töltött a Nagaszaki kikötője előtt fekvő Desima szigetén és itt ismerkedett meg ismerkedett meg a krizantémmal. (A krizantém japáni neve: kiku.)

Egy élelmes vállalkozónak az az ötlete támadt, hogy banánból szeszt próbál főzni. A kísérlet sikerült és a **banánszeszről** kiderült, hogy kiválóan pótolja a Francia-Guineában egyébként hiányzó benzint. Az első banánbenzinyár már fel is épült és jó eredménnyel működik. Egy tonna banánból 80 liter tiszta üzemanyagot állítanak elő.

Norderney közelében a parton német katonák hatalmas halat vettek észre, amely két-ségbeesetten küzdött a heves hullámverésben, hogy visszakerüljön a nyílt tengerre. A katonák megragadták a hevesen csapkodó halat és partra vonták. Kiderült, hogy két méter hosszú és fél méter átmérőjű **hatalmas heringcápát** fogtak, amelynek húsa is izletes. A cápa természetesen rövidesen a tábori konyhára került és az egész tábornak izletes ebéd készült belőle.

Olaszországban, Trecenta közelében **ókori sírhelyekre** bukkantak. A régi római temetőben halotti hamvvedreket, terrakotta edényeket, pénzeket, színes üvegeket, vázakat, kis lámpákat és különböző ékszereket találtak. Szakértők véleménye szerint a leletek a római birodalom első századából származnak.

Dr. Thomas, a newyorki Természettudományi Múzeumban **újfajta rádióhangszert** mutatott be, melyet fénysugarakkal lehet megszólaltatni. Húrok helyett egy sor egymás mellé helyezett fotocellából áll, amelyek rádiócsövekkel kapcsolatosak. A zenész mindkét kezébe egy-egy zseblámpát vesz és azokkal gyors egymásutánban rávetíti a fényt a cellákra, mire a hangszóróban hangok csendülnek meg. A játékkivitel a xilofonéhoz hasonlít, csak hogy itt verők helyett fénysugarakkal kell „ütögetni” a cellákat.

Németországban a távoibalátás már annyira fejlődött, hogy a felfogott képeket rendes mozielőadás keretében mutathatják be. Ilyen **televíziós mozi** működik egyebek közt Berlinben, a Turmsträssen. 300 főnyi befogadóképességű nézőtere berendezés szempontjából a legelőkelőbb filmszínházakéval vetekszik.

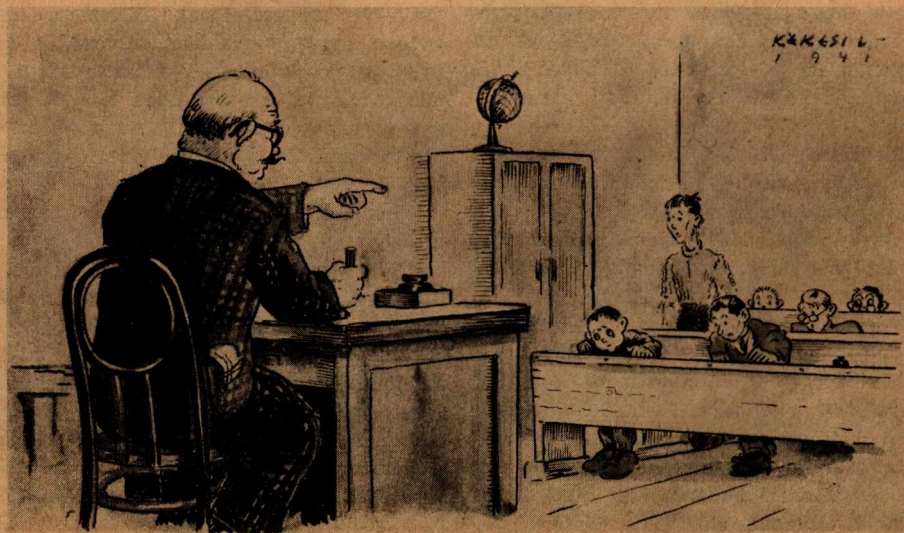
Az első magyar gyártmányú gőzmozdony 1873-ban készült el Budapesten a Magy. Kir. Államvasutak kőbányaiúti gyárában. 1893-ban került ki ebből a gyárból az 500-ik, 1933-ban az 5000-ik gőzmozdony. P. F.

Hadijelentések a tanár-diákfrontcél

— Valahol Magyarországon. —

Januárban a fagyos szél átfúj ruhán, csonton,
S szívós állásharc kezdődik a közismert fronton.
Hadaink az állásokat nagy vitézül védik
S igyekeznek kitartani legalább félévig.
Lapulnak a fedezékben, mint nyúl a bokorban,
Jancsi, Pista, Jóska, Laci és a Bandi sorban.
Hajszálukkal a rettegés tüskésdisznót játszik,
Máskülönben úgy elbújnak, az orruk se látszik.
Nagy szorongás szállja meg a szíveket, tüdőket,
Jaj, hogyha a nagy ellenség felfedezi őket.
Jóska lapul kegyetlenül a veszélyt gyanítva,
De két szeme legalább is ötpengőre nyitva.
Pista ugrásra készül, a padon a tíz körme,
Hogy elmenekülhessen, ha az ellen rátörne.
Bandi hátul dagadt szemmel pislog, pislog orvul,
Hogy segítsen, ha majd a baj veszélyesre fordul.
Bár a hideg szaladgál a hátukon is végig,
Mégis, mégis igen nagyon melegük van nekik.
Nem is csoda, hiszen látják már az ellenséget,
Épp most szólítja fel Jancsit a megadás végett.
„Kezeket fel“, kiált oda, „bujj ki már a padból!
Te leszel az első bukott a szekundás hadból.“
Szegény Jancsi szomorúan kókasztja a fejét,
Menten elröppenni érzi minden csepp erejét.
Egy darabig makog s mivel mentsége nem támad,
Megadja magát a sorsnak és a szekundának.
A többi még tovább lapul, de semmi kétsége,
Mindegyik elhull, amire itt a félév vége.

Közli: Telek.

Három a kislány...

— Hallottál a szénszünetről?

— Pszt, ne olyan hangosan! Ha nem sokat beszélnek róla, még lehet reményünk. De mihielyt elkezdik tárgyalni, vitatni, bizonyosan rögtön akadnak, akik kitalálják az ellenszerét. Például, hogy minden gyerek mindennap hoz magával egy darab íát az iskolába. Vidéken még ma is mesélnek ilyen háborzongató történeteket nagyszüleink gyermekkorából. Mit tudjuk, nem jut-e valakinek eszébe ilyen regényes gondolat...

— Sokat tanultál a szünetben?

— Nem mondhatnám. Hisz tudod, hogy, hála a jóságos felsőbbtség megértésének, utóbbi időben csak annyit adnak fel szünetre a tanárok, mint egyébként egyik óráról a másikra. Nincs ismétlés, nincs dolgozat, sem egyéb lidércnyomás!

— No, de az a kevés aztán jól megy?

— Kérlek, még nincs itt a szünet utolsó napja. Eddig műveltségemet bővítettem. Megkaptam Piroskától a „Tűzvész a földalattin” és „Akasztott ember hahotája” című klasszikus műveket. Ajánlom neked is, valamivel jobb, mint a Cilike... — Te is olvastál?

— Nem, én engedelmeskedtem tornatanárnőnk intelmeinek, melyek szerint használjuk fel a szünidőt, legyünk sokat a jó levegőn, továbbá üzzünk sportokat.

— Én már sejtem, hol akadtál jó levegőre. A jégpályán!

— Ezt nem volt nehéz kitalálni. Utóvégre a korcsolyázás a legnemesebb sport. Amellett, hogy szervezetünket edzi, zenével van egybekötve s így a lelket is felüdíti.

— És kikkel van még egybekötve?

— Látod, ezt majdnem ellejejtettem. Tudod,

az a barna, szemüveges, Editék uzsonnájáról. nagyon művelt, fejből játssza jazz-átiratban Wagner összes operáit. Aztán az a magas, szőke, a táncóráról...

— Az mihez ért?

— Nagyon jó társalgó. Tegnap is azt mondta, hogy ha reklámot kellene festeni az iskolánknak, ő az arcomat ajánlaná... De hagyjuk ezt! Anyuka lépteit hallom. Tudod, ő a maradi korosztályhoz tartozik és nem méltányolja a társadalmi élet terén tett tapasztalataimat.

— Jó, jó. Szóval, lesz szénszünet?

Fehér Gábor halála.

Mult számunk már a nyomdában volt, mikor megkaptuk a szomorú hírt, hogy Fehér Gábor, a nyíregyházi evangélikus leánygimnázium kiváló tanára meghalt az orosz harc-
térén szerzett betegségében. Elhunyt nemcsak iskoláját, tanítványait döntötte gyászba, kik egyik legjobb tanárukat és barátjukat veszítették el benne, hanem veszteség minden evangélikus diáknak, akik pompás humorral és meleg szívvel írt iskolai történeteit olvasták és élvezték. A debreceni diákéletnek mennyi kitűnő alakját, mennyi sok színes jelenetét örököltette meg számukra elbeszéléseiben, könyveiben. Halálát őszintén gyászolja az Ifjú Évek is, hiszen mindig jó barátunk és támogatónk volt. Pár évvel ezelőtt mi voltunk azok a szerencsések, hogy az *Obsidio Patakiána* című, azóta már könyvalakban is megjelent érdekes és szép regényét lapunkban közölhattük.

Fehér Gábor áldott emlékét mi is kegyelettel őrizzük.

A ZÁSZLÓNK jubileuma.

A húszévtizedős IFJÚ ÉVEK a fiatalabb testvér őszinte örömeivel emlékezik meg róla, hogy a katolikus középiskolás tanulók lapja, a ZÁSZLÓNK a negyvenedik évfolyamában jelenik meg. A karácsonyi szám címlapja a negyvenes számot mutató zászlóval jelzi ezt az örvendetes jubileumot s cikkei visszapillantanak arra a négyévtizedes munkára, mikor a lap „hitet, erkölcsöt, akaratot” igyekezett beleoltani az ifjúságba. Hogy a lap eljutott eddig a ritka jubileumig, a legjobb bizonyítéka annak, hogy szerkesztői jó és eredményes munkát végeztek. Az Ifjú Évek is szeretettel köszönti őket.

Mák Pista levele

Örömmel közlöm régi jóbarátunknak, Mák Pistának hozzám intézett levelét. Talán szélesebbkörű ismeretségét, olvasóinkat is érdekli.

Kedves Szerkesztő Úr!

Amint tetszik tudni, minden várakozásom és igyekezetem ellenére sikerült még júniusban leérettségiznem s ebben a pillanatban már joghallgató vagyok. Úgy látom, hogy jól választottam meg a pályámat, mert hallgatni már gimnazistakoromban is igen szerettem. Osztálytársaim is bizonyíthatják, hogy a magyar tanár úr nyolc éven át sohase keresett más példát a hasonlító mondatra, mint azt: Mák Pista hallgat, mint a csuka. Ez hasonlító mondatnak is jó volt, meg a tényeknek is megfelelt. Hogy miért hallgattam? Mert megtanultam, hogy hallgatni arany. Most azonban hivatalosan kötelességem a hallgatás. Tehát kintartóan hallgatók. Általában itt jobb a rendszer, mint a gimnáziumban. Könyvet nem kell vinni, még lapokat sem. Az órákat sem kezdik olyan pontosan és azzal sem kell törődni, hogy hallgatás alatt az ember, ha kártyázik, hangosan mondja-e be az utimót vagy csendben. A gimnáziumban csak csendben volt megengedve, ha kicsit eltévesztettük a hangerőséget, mindjárt haragudott a tanár úr és kihívott felelni. A végén már egészen érdektelen volt a játék, mert se bemondani valamit, se vitatkozni csendesen nem lehetett. Pedig lábbal mégsem lehetett a fontosabb dolgokat megmagyarázni.

A latinban már a gimnáziumban erős elégségesem volt s most is igen jól értem a római jogot. Igaz, hogy magyarul van írva. A latin tanár úr nem is említette annak idején, hogy a római jogot magyarul írták a latinok. A számtannak jó hasznát vettem, mikor az egyetemi tandíjat kellett összeszámlálnom. Logaritmus tábla nem kellett hozzá s különben is az első összeadást elvégezte az egyetemi pénztáros úr, nekem csak ellenőriznem kellett. Feléig összeadtam én is, de mivel az rendben volt, hagytam a többi, bizonyosan az is egyezett. Általában jó alappal kerültem ki a gimnáziumból s így mindjárt bekerültem a futballcsapatba is, úgyhogy a jövőm biztosítottnak látszik. Cigarettaízni itt sem szabad a teremben, de a kapu alatt már igen. Itt is

ki van ugyan a tilalom írva, de a kapus úr öreg ember, nem szeret beszélni, a tanár urak meg nem ismernek sem engemet, sem egymást. Ha meglátnak, azt hiszik, hogy a fiatalabb tanárnemzedékhez tartozom.

Mit csinálnak utódaim az iskolában? Remélem, hogy szorgalmasok, mert bizony mi annak idején rettenetes sokat tanultunk. Általában komolyan kell venni a dolgokat s nem is értem, miért kapnak újabban ilyen hosszú szüneteket a diákok. A mi időnkben nem így volt. Karácsonykor épp csak kiszuszogtuk magunkat és jóllaktunk, már mentünk is vissza a könyvek mellé. Most meg! Döbbenet fog el, ha rá gondolok, milyen hosszú a karácsonyi szünet.

Szeretettel üdvözlöi szerkesztő urat régi ismerőse

Mák Pista I. éves joghallg.

KÖNYVISMERTETÉS

Szira Béla: Bécsi tinta — magyar toll

A Kisfaludy-Társaság a Szilasi Nelly-díjjal tüntette ki ezt a pompás ifjúsági regényt, mellyel a kiadó új ifjúsági sorozatát a Könyvbarátok Ifjúsági Könyveit indítja el. Ez az első kötet méltó képviselője azoknak a törekvéseknek, melyeket az új, ifjúsági sorozat regényeiben kifejezni törekszünk. Komoly, magas irodalmi szempontból is jelentős munka, Bessenyei György életének egy részét ábrázolja. A XVIII. századvégi Bécs fényes és pazar pompájú császári udvarában elmaradottságára ébredő ifjú Bessenyei századokra példát mutató módon oldotta meg a magyarság és Európa sokat vitatott ellentétét. A regény eszmei magvát a lassanként ocsudó fiatal testőr életének legérdekesebb szakasza fonja körül: hogyan vált a parlagi nemes ifjúból Mária Terézia daliás testőre és a magyar műveltség felvilágosodott harcosa. Bessenyei György nemes hős, kiváló példakép, a mai időnkben különösen életteljes eszménye a magyar ifjúságnak.

A regény érdekessége, nemes stílusa, jelneteinek izgalmas sodra még egy díjjal fogja kitüntetni a könyvet: a magyar ifjúság szeretetével, s ez minden más díjnál többet jelent.

Megjelent a Kir. Magyar Egyetemi Nyomda kiadásában, Byssz Róbert művészi rajzaival. Ára félvászonkötésben 5.80 pengő.

Reményik és az ifjúság

Irta: Szórády István.

Reményik Sándor, a legnagyobb magyar poéták egyike, meghalt.

Jóllehet ez a hír először, a maga emberi értelmében, megdöbbentő, mint minden halál-hír arról, akit szeretünk — mégsem oly fájdalmas ez, ha egyik kötetének címlapján, mintegy vezérgondolatként díszelgő felíratra nézünk. Ott ez áll: „Halottak nincsenek”. Másik vigaszunk az önmaga mondása — halála utáni időre célozva — írja: „Leszek sehol és mindenütt leszek”. Igen. Igaz. Él a poéta, ha meg is halt a teste: a lelke itt van továbbra is köztünk; él, világol és tanít: a verseiben.

Él, tanít és világol, miként akkor, mikor még a teste is itt volt, a lénye, az alakja, mélykék szeme és minden cselekedete. Világol és tanít: s elsősorban, minket, magyar ifjúságot tanít, értünk élt és világolt. Lelki kapcsolata az ifjúsággal elsősorban tehát lelkeben, s a lelke üvegcsengetyűjeként csengő, zengő szavaiban: a Versben szól hozzánk. Ő, a „nagy lombhullás poétája” érzi igazán, mennyire sok függ az ifjúságtól, mit jelent az erdélyi kisdíák szemében az a dacos öntudat, amitől a jövő férfiája, magyarja, a jövő Erdélyének sorsa függ. Ily aggódó, féltő szeretettel néz az erdélyi fiúra, míg önmagában felteszi a nagy kérdést: tud-e majd, fog-e még az a diák apáinknak pünkösdi, tüzes nyelvéen szólni? Így falálkozik költészetében a két irány: a nemzeti jövő és az ifjúság.

Ó, mily büszkeség tölt el, ha meggondolom: ez a nagy magyar Poéta mirólunk, magyar ifjúságról annyi dicsérő, aggódó, féltő, mosolygó és könyes: magyarlelkű verset írt és az önmaga ifjúságával, fiatalságával alig-alig foglalkozik.

„...én örege születtem,
Erdélyben ősz volt, őszült a világ,
a nagy lombhullás poétája lettem.”

Ez a pár sor tárja elének azt az önfeláldozó hazafiságot, mely számára teljesen eltörölte az egyéniséget s a lelki közösség útján beleolvadt Erdély magyar közösségébe. Abba a közösségbe, melynek jövője a magyar ifjúságtól függött. — Nem sokat mereng hát a maga fiatalságán, mert érzi, hogy a „nemzedékek őrváltása jó” és ismétcsak a növekvő magyar ifjúságra tekint. „Igen, talán ez a nemzedék” — írja bizakodva. Ez a bizakodó hang árad felénk abból a megleghangulatú költeményéből is, melyben a legnagyobb kincs: az Isten-küldötte tiszta lélek megtestesítője: a kisgyermek szemébe néz és boldogan látja benne azt az „égigcsapó hármastudalángot”: az ifjúságot, a szerelmet és a szabadságot! „Gyermek” c. versciklusa is ezt a hangulatot árasztja: a jövő nagy reménységét s a jövő nagy zálogát: az ifjút dalolja. Az ifjúság nevelését tartja tehát döntő fontosságúnak és ennek a magyar keresztény nevelésnek biztosítéka: a templom és az iskola. Ez a két sziklavár közös magyar oltárrá magasztosul az Ő költészetében, amely előtt bízó lélekkel térdel le gazdag és szegény és amely előtt nevelkedik erős magyarra Erdély ifjúsága. És ha el is veszik az iskolát, akkor sem riadnak vissza, hanem „mindenki mindenkinek tanítója lesz” és „ahogy lehet” felnevelik az ifjúságot: magyarnak! Nincs az ő szavánál biztatóbb és testvéribb szó az ifjúsághoz és ez a legtisztább cél, amiért erdélyi költő küzdhet: erkölcsös, magyar ifjúságot nevelni, mely az

evangélium szellemében nevelkedik és építi a jövőt.

Az ifjúság iránti szeretetét tükrözi az itt következő kis történet. — Reményik Sándort az elnyomottság ideje alatt felkérte egy megszálltterületi gimnázium, hogy tisztelje meg szerény ünnepségüket jelenlétével.

A költő ugyan az ifjúsági ünnepély napján betegen feküdt egy szanatóriumban, mégis az a tudat, hogy az ifjúság várja őt s neki tettel is követnie kell célkitűzését: a magvetést, az orvosok tudta nélkül távozott a szanatóriumból és elhajtott az ünnepélyre, az iskolába. A szemében lázas fény csillogott — a boldogság fénye — mikor az áhítatos, könnyesszemű, magyar közönségre lenézett a harmadik verse végén. Szinte magunk előtt látjuk törékeny alakját, amint jóságos szemeivel lenéz a fiúkra, s megilletődötten olvassa: „Fiúk, én nem tudom, hogy ez hogy esett, egyszer csak álltam s szóltam köztetek”. — A beígért három verset még sok-sok vers követte, nem akarták leengedni a költőt a pódiumról, tapsoltak, sirtak; amint egy szemtanú írja: „író

még így nem ünnepeltek soha”. Több volt ez már, mint előadás: ebben a teremben szemellátható volt az a kapocs, az az erő, mely összefűzte Reményik lelkét minden magyar ifjúval. Ez volt a magvetés, az áldás.

Ő, bárcsak méltók lennének ehhez a nagy evangélikus költőhöz; aki bátran vallja és kér: „kapaszkodjunk az Óriásba”: Luthert kövessük.

Fiúk, legyünk méltók mi, anyaországi ifjúság is Reményik Sándorhoz, olvassuk, szeressük, fogadjuk meg a tanításait, hiszen minden sora értünk ég, hozzánk szól, bennünket tanít és bennünk lángolhat oly nagy magyar lánggal, amelyet ő gyújtogatott húsz éven át „a nagy magyar téiben” azokból a kicsi, de forró, igaz magyar tüzekből.

Szeressük őt és az emléke legyen örökké áldott minden evangélikus ifjú előtt! Álljunk meg gondolatban a nagy Poéta sirjánál, háladással, míg

„... az élet zúg tovább.

S mint egész, nem ér soha véget.

Ave Halott!

Az élnimenők köszöntenek Téged!...”

A csodálatos történet

Irta: **Kossuth Tivadar**, a békéscsabai ev. gimn. VIII. o. t.

Elbeszéléspályázatunkon első díjat nyert.

Sok csodálatos történetet hallottam én már nagyotmondó emberekről, de valamennyin sokszorosán túltett Simák, a helybeli írnok. Simák tán még nem mondott igazat életében. Akik ismerték, azok szerint egyszer valami tyúk-pörben tanúnak volt meghíva és a bíró meg se eskette. Minek? úgyis csak bünbe keveredne miatta. Egyszóval híres nagyotmondó volt.

Büszke is volt ám Simák a tudományára, de nagyon.

Történt pedig, hogy valami örökösödési ügyben el kellett utaznia Szegedre. A vasúti kocsiban rajta kívül csak egy pápaszemes úr ült és szívta a pipáját. Nem sok idő kellett hozzá és megindult közöttük a diskurzus. Hogy mlyen az idő, melyikük hová utazik, hová valók. Ilyen előzmények után kezdte Simák az első csodálatos történetet.

A főnökömmnek volt tavaly egy remek pincsije. Idegen országból hozatta, mert neki

csak fajtiszta állat kell. No, jól van. Hanem hát a kutya, úgy látszik, nem szokta meg az itteni éghajlatot, mert egy szép napon belevette magát a moly a szőrike és egy hét alatt teljesen megkopasztotta. Akár ki is lehetett dobni a drága állatot.

Csend. Az idegen egy szót sem szólt. Erre Simák belefogott a másik csodálatos kalandba. Tudja az úr, az úgy volt, hogy mikor a gróféknál voltam legutóbb vadászaton, hát istentelenül hideg idő kerekedett. A szél csak úgy rázta a fákat. Na — mondom magamban —, Simák ma vagy nagy szerencséd lesz, vagy nem lősz semmit. Mert tetszik tudni, mindig jó megérzéseim vannak. Ahogy ott álldogálok, hát látom ám, hogy egy pompás szarvasbika iramodik elő az erdőből. Kapom a puskám, dirr-durr-bele... Az állat pedig csak megáll, de látom, hogy nem sebesült meg. Közben hallom ám, hogy valami dudál a közelben. Na, Simák — mondom —, hát ez mi lehet?

Jobban odafigyelek, hát látom, hogy az állat agancsát hosszában végiglöttem és azon a lyukon keresztül dudál a szél. Úgy bizony, nézett Simák diadalmasan a másikra.

Csend. Az idegen csak szítta csendesen a pipáját, A kerekék csattogtak és a távirópóznák suhantak el hangtalanul az ablak előtt.

Simák még jobban nekibátorodott és belekezdett harmadik történetébe: Hát még a multkor mi történt meg velem! A főispán vendége voltam és mondhatom, nagyszerűen sikerült a vadászat. Rengeteg fácánt, nyulat lőttem, sőt két remek őzet is. Már éppen megelégeltem a zsákmányt, amikor váratlanul előbukkant egy szarvas. Remek példány volt, meg kell adni. Nekem sem kellett több, elő a puskát, célzok, lövök és mintha csak valami rossz szellem irányítaná a golyót, egyenest a szarvas agancsának meggy és elviszi a baloldalát tőből. A szegény állat meg csak azon csodálkozott, hogy mitől lett hirtelen nehezebb a feje jobboldalt!

Az idegen jó darabig csendesen szítta a pipáját, majd megszólalt. Hát hiszen én is elmondhatnék egy kis történetet. Ha nem tudná az úr, van egy kis birtokom Erdélyben. Pár száz hold, erdőkkel, patakokkal, igazi vadászterület. Talán két éve történt, hogy nagyobb társaságot hívtam meg. Előálltak a hajtók, kimentünk a kijelölt területre és jelt adtam a kezdésre. Meg is indult a hajtás, özönével kerültek az állatok puskacsővégre és hulltak el, amikor egyszer csak figyelmes leszek a vadászszomszédomra. Amolyan kocavadász volt és hetekig dicsekedett velem, ha egy óvatlan pillanatban sikerült egy szerencsétlen nyulat eltalálnia. Hát látom most, hogy megint olyan szerencsétlenül tartja a puskát, mintha kapanyél volna. Megzörren mellettem a bokor, a kolléga kapja a puskát és már húzza is a ravaszt. Én meg látom, hogy éppen nekem irányította a csövét a szerencsétlen. Megdermed bennem a vér. Látom, hogy jön már nagy sebesen kifelé a csőből a golyó és egyenest felém. A pillanat ezredrésze alatt kezemben a puska, irányítom és már lövök is a szembenközelgő golyó elébe. A két golyó még félúton találkozik és mivel egyik sem akar kitérni a másiknak, hát nagy sebesen elkezdenek egymás körül forogni és zümögni, mint a darazsak. Ennek már a fele sem tréfa! Nem is birtam sokáig nézni, mert olyan szédítően forogtak, hogy beleszédültem. Cso-

dájára jöttek az emberek. Mit kéne a fene golyókkal csinálni? A világ végéig mégsem foroghatnak így! Jött is a mindenese felesége, a Juli néni, hogy ő egy szakajtót borít rájuk, de bizony kilyukadt a szakajtó, meg Juli néni is elszédült. A társaság már kétségbeesett, amikor Gábor bátyámnak mentő ötlete kerekedett. Elővette sörétes puskáját és a két megveszekedett golyót — agyonlőtte! Így volt ez szóról-szóra, mondta az idegen.

Simák pedig erre a kis történetre lelkileg megrendült. Ilyet még ő sem tudna lódítani. Szótlanul vette a kalapját és a következő állomáson lebotorkált a vonatról. Megrendült az önmagába vetett bizalma. És három hétig csak színingazat beszélt, ami a helybeli krónika adatai szerint példa nélkül álló eseménydús — sőt mondhatnánk lódításdús — életében.

Villanykaró

Verspályázatunkon második díjat nyertek.

*Csak áll s merően néz a ködbe,
Nehéz cseppek folynak le testén.
Őszi mezők, hervadt virágok
halnak az ősi sorsrögökbe.*

*Néha zimankós szél cibálja.
Ő sír, mintha a lelkét tévnek.
Visító koldusjajjal zokog,
meg-meginog, de mégis állja.*

*Olykor csendes fuvalom lengi
körül a korhadt, vén poétát,
aki akarva-akaratlan
a mező szívét s dalát zengi.*

Kökény Pál,
VI. o. t. Aszód.

A tudós

*Mikroszkópjára ráhajolva néz.
Piciny világokat figyel, kutat,
de nem érti meg csodás titkukat:
az életet, mely egyszerű s nehéz.*

*Kertekben jár és ligetekben ül,
hogy lássa az élet ezer színét
s az erőt, mely úgy tör fel s szerteszét.
Mezőkön jár némán, egyedül.*

*De hiába töprengsz úgy magadban.
Benned is sok van, mi megfoghatatlan.
Hiába lát oly mélyre a szemed.*

*Hiába ülsz nagy titkokat lesve,
egyszer rádborul az örök este
és önmagadat meg nem fejtheted.*

Kökény Pál,
VI. o. t. Aszód.

— Azonban, — tette hozzá mosolyogva, — neki se árt, ha megfordul néha befolyásos emberek társaságában.

Az özvegy zokogott, de végre is győzött Lászlóné rábeszélése.

A szövetség legjobb ruhájában vonult föl Szántóék lakásába, ahol már felterítve várta őket az ozsonnázó asztal. Sonkával, tortával, egyéb süteménnyel, sárga bélű leveles pogácsával, gyümölcscsel, sajttal. Már a szemnek is jól esett végigkóstolni az egészset.

Nem is éhezették őket sokáig. Szirákné és Szántóné az asztalfőn ültek, a szövetség hamar letelepedett. Szobalány hozta a tejszínhabos csokoládét. Foszlós kalács járt melléje. Egy-kettőre eltűnt a csokoládéval együtt.

Megindult a jókedvű beszélgetés. A szobalány egyszer nagy meglepetést hozott. A tányérok előtt a vizes pohár mellett, boros pohár is állt. Ezekbe töltögetett rubint színű csillogó folyadékot. A szövetség szeme egységesen villant föl: Ribizlibor!

A hangulat emelkedésének első kitörése volt a követelés:

— Halljuk Sándort! Halljuk Szirákyt!

A fiú nem kérette magát. Talán előzőleg készült is rá. Felállt és elmondta felköszöntőjét:

Először is megköszönte Szántónénak a meghívást, meg azt a sok földi jót, ami itt eléjük tárult. Aztán Imrét kö-

szöntötte föl, a kedves, szelíd jó barátot és azt kívánta, hogy életének asztala is ilyen dúsan legyen majd megterítve, hogy a szövetség tagjai a jövőben is mindig örömmel gondoljanak sorsának fejlődésére, ha látják, milyen jól folynak dolgai. A szövetség nevében sok boldog évet kívánt.

Kitört az éljenzés, a poharak összeszendültek, a ribizlibor hihetetlen gyorsasággal hatott. A szemek mintha jobban csillogtak volna tőle. A beszélgetés is mindig hangosabb lett. Szántóné nem ismételtette meg a boradagot.

A fia szóvá is tette.

— Ravasz ital ez a ribizli bor, — nevetett az anyja. — Egyszerre száll az embernek a fejébe és a lábába. Majd esztendő ilyenkorra következik a második pohár.

Némi morgás követte ezt a kijelentést, mert a bor már ekkorra merészséget öntött a szívekbe. De megvígasztalódtak az asztalra tett mindenféle jóval.

Amikor elbúcsúztak, Szántóné megkérdezte Sziráknét:

— Megbánta-e, hogy eljött?

— Igen szép volt minden.

— Különösen a Sándor felköszöntője. Olyan ünnepies volt, mintha az Auditóriumban mondta volna.

A két anya meleg baráti kézsorítással búcsúzkodott.

Múlnak a hónapok.

Szántóné úgy érezte, hogy nem szabad magára hagyni Sziráknét. El-elnézegetett hozzá. A birtokukról felkúldött konyhakerti holmiból vitt neki egyetmást. Megértette, hogy ez neki nem érték, olyan bőven van és az teszi számára értékessé, ha örömet szerezhet vele.

Az özvegynek jól esett ez a kedves figyelem. Méginkább a látogatás néma magányában. Mintha olvadni kezdene szívéen a jégkéreg és kevesebbet vívódna a szemrehányással, ami lelkét gyötörte.

December közepén a kis Bobay-gyerek levelet adott át Sándornak:

— Édesapám azt írja, hogy nem tudja kedves édesanyád címét, azért küldte a levelet az enyémmel együtt, hogy adjam át, mert nem akarja, hogy ne jusson kézhez.

Sándor átadta otthon a levelet és érdeklődve várta, mit szól hozzá az anyja.

Az özvegy csodálkozva olvasta és mikor a végére ért, átnyujtotta a fiának. Sándor habozva nyult feléje.

— Olvasd te is, — biztatta az anyja.

Bobay Kálmán kedves, meglehangú levélben hívta meg az özvegyet és fiát a karácsonyi ünnepekre.

Sándor és az anyja egymásra néztek.

— Ugy-e elmegyünk, édesanyám. Legalább is tanulhatunk tovább Imrével, édesanyám meg kipihenheti magát.

Még aznap megköszönték a meghívást. Imre is nagyon örült a karácsonyi vendégeknek. Mindennap szó volt valamiről, mit csinálnak majd a nagy szabadságban.

— Lovagolni tud-e? — kérdezte Imre.

— Tízéves koromban megültem már minden lovat. Rászoktatott az édesapám. Egyszer fülhegygel hallottam is, hogy büszke volt a bátorságomra és ügyességemre.

— De kár, hogy nem él már. Mennyi idős volt, mikor meghalt?

— Ötven.

— Ilyen fiatal! Édesapám is annyi körülbelül. Mi baja volt?

— Egyszer télen, vásárra rakodás közben, ügyetlenül fogták meg az emberek az egyik vászonnal telt, megvasalt ládát. Édesapám, aki erős, izmos ember volt, megfogta a láda egyik fülét, úgy segített fellendíteni a kocsira. Megcsúszott a fagyos földön. A láda lábára esett, eltörte. A klinikán szépen összeforrott a törött csont, de a fekvés-kor nehéz lélekzést kapott. Ez mindig jobban elhatalmasodott, végre megfojtotta.

Imrét meghatotta a szerencsétlenség:

— Milyen kár, hogy nincs többé! Milyen jó nekem, hogy még él az apám!

— Bizony, ezt a veszteséget csak az érzi igazán, akire lesújtott. Meg, — tette hozzá Imre karját megsímogatva, — meg olyan jó szívek, mint a tied.

Aztán hozzáfogtak a másnapi leckéhez.

Eljött a karácsonyi szünet.

Imrével együtt mentek a Kemenes-aljára. Vastag hó feküdt a földeken. Alatta álmodott a természet az eljövendő tavaszról.

Az állomáson Bobay várta őket két szánkóval. Ő a fiával és a csomagokkal foglalta el az egyiket, a másikba Szirákné került a fiával. Víg csilingelésel vágattak a falu felé. Kemény idő volt. Füstölgött a lovak orra, de szél nem fújt és vakítóan sütött le a nap a tájakra.

Kellemes, meleg szobák várták az érkezőket. Bobayné, erős, egészséges asszonyság, a tornác feljárománál várta őket és részvétellel ölelte meg a halovány arcú vendég asszonyt.

A fiúk alighogy felmelegedtek, már kint is voltak az udvaron. Bejárták az istállókat, pajtákat, ólakat, etették Imre házinyulait, úgy kellett őket megkeresni, mikor ebédhez ültek.

A két anya is összebarátkozott. Bobayné köszönte Sziráknénak, hogy Sándor milyen jó hatással van Imrére. Szirákné meg elmondta, mennyit dícséri az ő fia a kis Bobay-fiút.

A pompás vidéki úri ebéd nagyon ízlett a vendégeknek, de persze Imrének is. A két fiú derekasan hozzálátott és amikor már a palacsintát tömték magukba, szuszogtak tőle.

Gyümölcs után Bobay diákkori emlékeiről beszélt. Ő még iskolái egy részét az osztrák abszolútizmus idején végezte és nem egy történetet tudott arról, hogyan játszották ki a diákok a magyar-ság eltiprására törekvő hatalmat.

A Deákkúti Vármegye nem működhetett, de még egy darabig a Magyar Társaság sem. Thirring és Poszvék lelkes tanárok biztatására indította meg az ifjúság a Magyar Társaság működését. Ha azonban valami lelkes magyar hazafias verset olvastak vagy szavaltak, a szerzőnek vagy szavalónak tanácsos volt menekülni Sopronból, amíg a dolog el nem alszik.

A két fiú egész nap kint járt a levegőn. A kis kocsis elvitte őket szánkón a határba. A legtöbb időt azonban a halastó jegén töltötték.

Korcsolyáztak, kergetőztek, új korcsolyagyakorlatokat tanultak. Sándor sokfélét tudott és Imre hamar tanult.

Igy futkározta, kergetőztek, Imre hátrafelé korcsolyázott, Sándor utána ment. Egyszerre nagyot sikoltott Sándor. Imre hátrálva nem vette észre a léket, amit halfogásra vágtak a jégbe és belezuhant a tóba.

Szerencsére nem volt mély a víz. Vállig ért csak a fiúnak. A következő pillanatban Sándor ott volt mellette és kihúzta. Imre nevetett az eseten, de Sándor hamar lekapcsolta mindkettőjük korcsolyáját, aztán tanítványa kezét megfogva, kiadta a jelszót:

— Szaladjunk!

— Minek?

— Hogy meg ne fázz.

Elkezdtek szaladni a ház felé.

Sándor anyjához sietett:

— Édesanyám, vessenek ágyat Imrének, főzzenek forró teát.

— Mi történt?

— Beleszakadt a tóba.

— Hogyan?

— Hátrafelé korcsolyázott, ezért nem látta a léket, én meg miatta nem láttam.

Imre hamar ágyba került. Az eset nem okozott nagyobb izgalmat a háznál. Holnapra rendben lesz minden.

Sándor odaült az ágyhoz. Beszélgettek, sakkoztak, Imre el is aludt. Jól ebédelt, utána megint elaludt. Sándor is kezdett megnyugodni.

De úgy öt óra tájban kipirult a kis fiú arca. Sándor megkereste a lázmérőt. Harmincnyolcon felül mutatott a kénesőoszlop.

Sándor jelentette édesanyjának, hogy orvost kellene hívatni.

(Folytatjuk.)

NÉVREJTVÉNY

Magánhivatalnok

Bokor András

3 pont.

**GANNVÁTH ILA
MAKO**

Mi a foglalkozása ennek a hölgynek?

BETŰREJTVÉNYEK

2—2 pont

Karaván

Reményi Éva

Emelleki

Kéry János

**KAR   É = A
V**

ÉR KI

Pontversenyünk állása:

Abaffy Erzsébet 30, Albrecht Győző 106, Algóver Mihály 106, Antalics Andor 15, Bankó Ágnes 50, Benedikti Dániel 103, Bernhardt Béla 26, Bitskey Tibor 26, Bokor András 20, Borbély Károly 80, Borszék Lajos 79, Császár János 26, Csekme Pál 106, Csermely Egon 103, Deptner Ilke 25, Dévai Miklós 79, Dombó Márta 11, Domokos Katalin 79, Dömötör Tibor 26, Dörfi Lajos 51, Edelenyi Endre 79, Edvi Ida 13, Egri Erzsébet 30, Farkas János 49, Farkas Tibor 51, Fábri György 51, Fábry László 94, Fejér Árpád 79, Fényi Béla 79, Gazsó Ferenc 26, Gedőváry Lilike 65, Glazewski Melitta 106, Göllner Gábor 49, Győrbíró Károly 30, Hegedűs László 51, Hegyi István 30, Hegyi Kálmán 106, Herrstein Gyula 106, Hesp Ede 79, Hibbey Csaba 81, Horányi László 79, Horovitz Éva 51, Horváth Éva 71, Kasper Egon 55, Illyés Gyula 51, Jagodics István 13, Juhász Ferenc 26, Karkus Erzsébet 12, Kály Ervin 14, Kelemen Tamás 106, Kemenczei Sándor 79, Kenessey Ákos 80, Kerényi György 24, Kéry János 81, Kilczér Gyula 80, Kitka Mihály 26, Kokaveczi Endre 106, Konczos György 15, Kovács Béla 55, Kovács Dóra 23, Kókai Aladár 81, Kristóf P. Pál 55, Kucs-

man Árpád 106, Kurutz Károly 26, Lautenbach Tibor 81, Lászik Mária 81, Lefkovicz Tibor 51, Loós Tibor 81, Lovász János és György 55, Lunczer Ágnes 81, Macher Frigyes 104, Manninger Ernő 55, Martonovics Ferenc 81, Mayerik Károly 81, Mazán János 25, Mazán Kálmán 72, Mikus György 45, Mórítz Péter 106, Murányi Károly 51, Nyíró Károly 79, Őri Zsuzsa 91, Patakfalvy János 11, Pásztor Emil 80, Perl János 26, Polner Tibor 25, Porubszky György 53, Rajna István 7, Rakssányi Kálmán 81, Reményi Éva 79, Resch József 13, Ruttkay Dezső 45, Schilli Irén 81, Scholtz Armand 79, Schulz Nóra 51, Szlavkovszky István 94, Szokolay Eteika 77, Szokolay Mihály 106, Szuchovszky Gyula 91, Takács N. 26, Tardy Edit 106, Tarnóczy Tivadar és Zoltán 79, Tertinszky Edit 50, Técsői Sándor 106, Träger Herbert 81, Túróczy Erzsébet 106, Unger László 55, Urbancsok Sándor 51, Vajda Barna 81, Valent Béla 106, Vantara János 96, Varga K. György 50, Vidolovics Károly 15, Vidovszky Kálmán 81, Vohmann Ingeborg 90, Weiszer Edit 80, Zeleányzsky András 104, Zilahy Gyula 79, Zimmer Károly 106, Zorkóczy Gábor 104.

Az IFJÚ ÉVEK decemberi számának rejtvénymegfejtései:

KERESZTREJTVÉNY

M
E
IGE
ETETŐ
ÉLE
LÉT
REGŐS
ELETENÉDN
EN D TA
VELEJÁR
LEG T LAV
ELEL KTP BÉLE
VETŐ EROS
MESÉSERESZD
LIT NICEA ERE
SZENTKARÁCSONYEST

KOCKAREJTVÉNY

RAVATALOZ
AKADOZIK
VASALOK
ADAGOK
TOLOK
AZOK
LIK
OK
Z

SZÓREJTVÉNY

Ember tervez, Isten végez.

BETŰREJTVÉNYEK

Széltében-hosszában.
Régesrégen.

KOCKAREJTVÉNY

Katona, Jósika

BUDAPEST, 1942. JANUÁR.

XX. ÉVFOLYAM 5. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította **Algöver Andor.**

Laptulajdonos: az **Országos Evangélikus Tanáregyesület.**

Főszerkesztő: **Dr. Bánkúti Dezső.** Felelős szerkesztő és kiadó: **Dr. Rempert Elek.**

Szerkesztő bizottság **Arató István, Kőszeg, Dr. Blázy László, Budapest, Dr. Czinkótszky Jenő, Békéscsaba, Dr. H. Gaudy László, Budapest, Dr. Keken András, Budapest, Kirner Gusztáv, Békéscsaba, Máczay Lajos, Nyíregyháza, Dr. Ruhmann Jenő, Sopron, Dr. Zelenka Margit, Budapest, vitéz Zerinváry János, Bonyhád.**

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Budapest, VII., Damjanich-u. 28/b, III. 22. küldendők.

A kiadóhivatal vezetője: **Ruzicska László, Budapest, XI., Váli-út 4, II. 2.**

Postatakarékpénztári csekk számla: 26.111.

A lap havonként jelenik meg.

Előfizetési ára egy évre 3 pengő; egyes szám ára 40 fillér.

Garab József könyvnyomdája, Cegléd.